

בינה [כמבואר אין לקו"ת (מצורע כד, ג ואילך)], וואס אימא (בינה) איז דער ענין פון "בני אמי נחרו בל", און ער איז מבאר כמה גימטריאות בזה.

ער איז אבער ניט מבאר אין דער הערה ווי דער ענין הנגעים און דער ענין המבואר אין זהר דא איז אין עבודה. און וויבאלד אז דער שבת, שבת פ' תזריע, וואס דאס האט א שייכות צו זהר פון פ' תזריע, קומט אויס בשנה זו בערב ר"ח - דארף דער ענין אין עבודה פון דעם זהר זיין פארבונדן אויך מיט דער ענין פון ערב ר"ח.

וכפי שיתבאר לקמן.

ס. דער ענין פון נגעים אין עבודת האדם, ובהקדים:

רוב פון די נגעים אין תורה רעדט זיך אין פ' תזריע, און רוב פון פ' תזריע גופא רעדט זיך וועגן נגעים.

וע"פ המדובר לעיל אז דער נאמען פון דער סדרה איז "תזריע" און ניט "אשה" און דער נאמען פון דער סדרה, שמו אשר יקראו לו בלה"ק, האט אין זיך דער תוכן וכו' פון דער גאנצער סדרה - דארף דער ענין הנגעים האבן א קשר מיט "תזריע", וויבאלד אז דאס איז דער נאמען פון דער גאנצער סדרה, וואס רובו רעדט זיך וועגן נגעים; די ערשטע עטליכע פסוקים פון דער סדרה רעדט זיך טאקע ניט וועגן נגעים, נאר וועגן "אשה כי תזריע" - אבער דערנאך רעדט זיך רוב הסדרה וועגן נגעים, דארף דאס האבן א קשר מיט "תזריע" (און ניט מיט "אשה"), וכדלקמן.

סא. דער ביאור אין כללות ענין הנגעים ברוחניות ובעבודת האדם:

דער ענין פון נגעים (בפרשתנו) הויבט זיך אן אז "אדם כי יהי" בעור בשרו גו" (פרשתנו יג, ב).

איז דער אלטער רבי מבאר אין לקו"ת ד"ה זה (אדם כי יהי' בעור בשרו) (כב, א) מיוסד אויפן רמב"ם אז דער ענין פון נגעים איז אן ענין נסי, אז בשעת עס פעלט איינעם אן ענין וואס ער האט נאך ניט מתקן געווען ברוחניות בעבודת ה' - בריינגט אויף אים דער אויבערשטער אן ענין פון נגעים בבשרו, וואס דאס איז אים מעורר צו מפשט זיין במעשיו און מתקן זיין דעם ענין וואס עס פעלט אים.

[ועפ"ז איז ער מתרץ פארוואס מ'געפינט ניט דער ענין פון נגעים בזמננו זה אחר החורבן, און מ'געפינט עס נאר אין זמן הבית - ווארום נגעים איז אן ענין נסי, וואס דוקא בזמן הבית זיינען געווען נסים מצויין משא"כ איצטער].

סב. והביאור בזה - ווי ער איז דאס מבאר אין לקו"ת (בדברים קצרים בכמות, ובאריכות - באיכות): "אדם כי יהי' בעור בשרו" - דער ענין הנגעים רעדט זיך וועגן איינער וואס איז בבחי' "אדם", כידוע אז עס זיינען דא ד' מדריגות אין דעם הוואר פון א מענטש - "אדם", "אנוש", "גבר" און "איש" (זהר פרשתנו (עה"פ אדם כי יהי' גו'')), און "אדם" איז די מדריגה הכי עליונה, שלימות המעלה, "שלימו דכולא".

און אזוי אויך אין עבודה איז איינער וואס האלט בבחי' אדם - האלט בא שלימות העבודה, העכער פאר די אנדערע מדריגות, אנוש, גבר און איש, וואס אפילו "איש" איז (אין עבודה) - "ה" איש מלחמה", די מדריגה אין עבודה וואו ער האט איינגענומען און כובש געווען (במלחמה) די גאנצע וועלט, און "אדם" איז נאך העכער דערפון, אדם בגימטריא מ"ה און אדם מלשון "אדמה לעליון" (ראה אוה"ת פרשתנו (כרך ב') ריש ע' תקיז) - ער האלט בא די מדריגה אין עבודה וואס "תיקן במעשיו ובירר הרע מן הטוב בכל הדברים", שלימות העבודה.

איז בשעת ער האלט אין אזא הויכע מדריגה (בחי' אדם) קען זיין אז ביי אים זאל זיין דער ענין פון "נגעים", ואדרבה - דוקא וויבאלד אז ער האלט ביי אזא הויכע מדריגה אין עבודה, איז דוקא אין אזא זיין דער ענין הנגעים - ווארום וויבאלד אז ער האלט בא שלימות העבודה, וואס "תיקן במעשיו כו" און "מוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים והבחי' שלמעלה", איז לגבי מדריגתו קען נאך זיין אז "בעור בשרו" "בחי' תחתונה שבו" איז "לא נתברר הרע והפסולת ממנו", וואס דעמאלט איז "נולדים סימנים בגשמיות בכשרו שלא כדרך הטבע והם הנגעים כו", און ענין נסי, בכדי אים מעורר זיין אויף דעם חסרון בחיצוניות שלו, אז עס זאל זיין פשפש במעשיו און ער זאל דאס מתקן זיין.

סג. און ווי ער איז דאס מתקן - דורך דערויף וואס בשעת ער זעט אז "בעור בשרו" איז דא א נגע, איז "והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים", "וטהרו הכהן" (פרשתנו יג, ו).

וואס לכאן איז דאס אינגאנצן ניט פארשטאנדיק: בשעת איינער מיינט אז ער האט א נגע - וואס האט ער וואס צו גיין צו א כהן, דער כהן קען דאך זיין אן עס הארץ - ער האט געדארפט גיין צו א תלמיד חכם, איינער וואס קען לערנען און וויסן די דינים ווען דאס איז א נגע סמא וכו', בשעת "הפך לבן ומראה הנגע עמוק מעור בשרו" (שם, ג), און ער וועט אים קענען זאגן צי "נגע צרעת הוא" אדער ניט?

איז דער ביאור בזה:

ענינו פון א כהן איז - "לעמוד לפני ה' ולשרתו" (עקב י, ח ובפרש"י שם. וראה רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל), ער האט קיין שייכות ניט מיט עניני העולם, און ווי דער רמב"ם איז מבאר שם אז ער איז מובדל פון הכלי העולם, "פרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם ה"ז נתקדש קדש קדשים כו".

וואס דערפאר בשעת ביי אן "אדם" איז דא "בעור בשרו" א נגע, אז בחיצוניות שלו (בחי' תחתונה שבו) איז עפעס דא א חסרון - דארף ער גיין צו א כהן, וואס ענינו איז "לעמוד לפני ה' ולשרתו", ער שטייט העכער פאר די מדוה"ג פון עולם, ובמילא קען ער ממשיך זיין פון א העכערע דרגא ווי די דרגא וואו נגעים דערגרייכן, און דורך דערויף מתקן זיין און מטהר זיין דער נגע, ביז אז דער נגע ווערט נתהפך "לטוב גמור"; דער ענין פון נגעים איז אין מוחין דאימא בשעת פון דארט ווערט נסתלק מוחין דאבא, סיבת הנגעים איז בשעת מוחין דאבא ווערן נסתלק פון מוחין דאמא, און א כהן איז העכער דערפון, ער איז בבחי' מוחין דאבא (או: העכער פון דער גאנצער ענין המוחין?), און ער איז ממשיך אור אבא, און דורך דערויף מתקן און מטהר די נגעים וואס זיינען געווארן צוליב הסתלקות אור אבא (לקו"ת מצורע כד, ג ואילך, ובכ"מ).

סד. עד"ז אין עבודת האדם בעצמו:

בשעת איינער בבחי' "אדם" בעבודתו, זיין עבודה איז בשלימותו, זעט אז ביי אים איז דא א נגע "בעור בשרו", בבחי' תחתונה שבו - דארף ער מעורר זיין דעם כהן אין זיך, וואס יעדער איד איז פון "ממלכת כהנים וגוי קדוש",

וואס דער כהן שבו איז העכער פאר דעם ענין פון נגעים שבו, אפילו בבחי' תחתונה שבו: אזוי ווי א כהן כפשוטו טאר ניט זיין קיין בעל מום אויב ער וויל זיין א כהן בשלימותו, און אויב ער איז יע א בעל מום איז דאס מעורר כמה שאלות וואס ער קען יע עסן (פון די דברים וואס א כהן מעג עסן) און וואס ער טאר ניט עסן, ועד"ז - וואס ער מעג מקריב זיין און וואס ניט - עד"ז איז דער כהן שבכא"א מישראל, די בחי' שבו וואס איז העכער פאר דעם ענין פון "בעל מום", ד.ה. די בחי' שבו וואס איז בשלימות און האט אפילו ניט דעם חסרון פון א נגע "בעור בשרו", בבחי' תחתונה שבו.

און דערפאר, דורך דערויף וואס ער איז מעורר דעם כהן אין זיך, ד.ה. אז ער דערגרייכט בעבודה שלו צו די דרגא פון כהן שבו, וואס ענינו איז "לעמוד לפני ה' ולשרתו", ווערט נתתקן און נתהפך דער חסרון (נגע) שבו - ווארום מצד די דרגא פון כהן שבו איז ניטא קיין ענין פון מוס.

וואס דערפאר, בשעת ער זעט אן ענין של חסרון בא זיך, א נגע בעור בשרו - דארף ער מעורר זיין דעם כהן שבו, אדער גיין צו א כהן שחוץ ממנו, בכדי דאס מתקן זיין ביז מהפך זיין "לטוב גמור".

סה. וואס מהמבואר לעיל אין דעם ענין פון נגעים (ברוחניות ובעבודת האדם) קומט אויס, אז דער ענין פון נגעים פועל'ט א ביטול בא דעם מענטשן (בא דעם "אדם"), און דערנאך, דורך דעם ביטול אצלו, ווערט ער נתעלה צו א דרגא נעלית יותר פון ווי ער איז געשטאנען איידער ער האט געהאט דער נגע - אין אנדערע ווערטער דער ענין פון ירידה צורך עלי'.

דער ענין פון נגע צרעת איז א דבר בלתי רצוי וואס פועל'ט א ירידה גדולה ביותר, ביז אז דער וואס האט עס איז "כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (פרשתנו יג, מו): ער דארף ארויסגיין מחוץ פון אלע שלש מחנות (פרש"י שם), וואס דאס באווייזט אויף דער גודל הירידה; און נאכמער - מחוץ לשלש מחנות גופא איז "בדד ישב" - "שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו" (פרש"י שם) - ניט נאר וואס ער איז טמא און דארף ארויסגיין מחוץ לשלש מחנות, נאר אפילו לגבי אנדערע טמאים איז ער אויך טמא און זיי טארן ניט זיצן מיט אים. ד.ה. אז ניט נאר וואס ער האט יורד געווען מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, נאר אויך אין בירא עמיקתא גופא געפינט ער זיך נידעריקער ווי פון דער בירא עמיקתא!

לאידך גיסא אבער - דער ירידה איז צורך עלי': דורך דער ירידה עצומה קומט ער צו צו א דרגא נעלית ביותר, וואס לולא דער ירידה וואלט ער דערצו ניט געקענט צוקומען - אן דעם ענין הנגעים וואלט דער אדם געבליבן בדרגתו הוא ווי ער איז געשטאנען לפני'ז, וואס דעמאלט קען זיין אז ביי אים זאל עפעס פעלן בעבודתו, עכ"פ "בעור בשרו", בבחי' התחתונה שבו; און דורך דעם ענין הנגעים, וואס ער האט געהאט א נגע האט דאס אים מעגליך געווען אז ער זאל דאס מתקן זיין, ובמילא קומט ער דורך דערויף צו א דרגא וואו עבודתו איז בשלימות יותר ווי פאר דעם וואס ער האט געהאט דעם נגע.

סו. ועפ"ז וועט מען אויך פארשטיין דער קשר צווישן דער ענין הנגעים מיט (דער נאמען פון דער פרשה וואו עס רעדט זיך וועגן דעם -) "תזריע":

דער ענין פון זריעה ("תזריע") איז ע"ד דער ענין הנ"ל פון ירידה צורך עלי' - ווי דאס איז אין זריעה כפשוטו: בכדי עס זאל עפעס קענען וואקסן - דארף מען זורע זיין א זרע דוקא בארץ, און ניט על השולחן (ווי דער לשון המשל בריינגט זיך אין חסידות) דלכאו' בכדי האבן וואס צו עסן, לחם לאכול (וכיו"ב), האט מען געדארפט זורע זיין דוקא על השולחן און ניט ערגעץ וואו בארץ - אעפ"כ, בכדי האבן וואס צו עסן מוז די זריעה זיין דוקא בארץ,

און ניט על פני הארץ, נאר דוקא בתוך הארץ, און אין אן אופן פון חרישה וזריעה, חרישה לפני הזריעה און דערנאך חרישה לאחר הזריעה, כמבואר אין גמ'.

און דוקא דורך דער זריעה אין למטה מטה, בתוך הארץ - ווערט אויפגעטאן דער ענין הצמיחה בגשמיות, און אזוי אויך ברוחניות - דער ענין פון "הבאים ישרש יעקב" כמבואר אין די דרושים עה"פ.

ד.ה. אז דורך דעם ענין הביטול און ירידה אין א דרגא תחתונה, זריעה בארץ, ווערט אויפגעטאן אן עלי' נעלית יותר העכער ווי ס'איז געווען איידער דער ביטול און ירידה (פון זריעה בארץ).

ועד"ז איז אויך אין דעם ענין פון "תזריע", "אשה כי תזריע" (זריעה בא בני אדם, וואס טוט אויף דער ענין ההולדה) - אין עבודת האדם:

די משנה זאגט (אבות רפ"ג) "דע מאין באת" און דורך דערויף "אין אתה בא לדבר עבירה" - "מאין באת" - מטיפה סרוחה": דוקא דורך דערויף וואס "דע מאין באת" - מטיפה סרוחה", וואס דאס איז דאך א ביטול הכי גדול, אז ער קומט "מטיפה סרוחה", וואס דאס איז דער ענין פון "תזריע" - קומט ער צו אן עלי' נעלית ביותר, אז "אין אתה בא לדבר עבירה" העכער ווי ער איז געשטאנען איידער ס'איז געווען דער "דע מאין באת" - מטיפה סרוחה".

וואס דאס איז דער קשר פון דעם ענין פון "תזריע" מיט דער ענין הנגעים, וואס ענינה איז אז דורך א ביטול וירידה קומט ער צו אן עלי' גדולה ביותר, כנ"ל.

סז. המבואר לעיל איז דער ענין פון נגעים בעבודת האדם; מ'דארף נאך אבער פארשטיין וויסן דער קשר דערפון צו דעם ענין פון ערב ראש חודש און ראש חודש, כנ"ל.

וכפי שיתבאר לקמן.

סח. כאן המקום צו ממשיך זיין דער ביאור אין דער פירוש רש"י אויף "יין ושכר אל תשת" (אין פ' שמיני) - "יין דרך שכרותו", וואס מ'האט גערעדט פארקער שבת (ש"פ שמיני).

מ'האט דעמאלט מבאר געווען אז דער הכרח פון דאס וואס רש"י איז מפרש "יין ושכר אל תשת" - "יין דרך שכרותו" און ניט אז יין און שכר זיינען צוויי באזונדערע זאכן, ווי דאס איז בפשטות, איז - דערפאר וואס ער פארלאזט זיך אז דער בן חמש למקרא וועט געדענקען וואס ער האט געלערנט א ביסל פריער בנוגע צו חטא נדב ואביהוא, אז "ויקחו בני אהרן נדב ואביהו איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עלי' קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם. ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'" (שמיני י, א-ב), און רש"י איז דארטן מפרש אז "שתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותנים שלא יכנסו שתויי יין למקדש כו'" - במילא וועט ער פארשטיין אז דער איסור פון "יין ושכר אל תשת" קומט בהמשך און אלס מסובב פון דעם וואס נדב ואביהוא "שתויי יין נכנסו למקדש".

איז אזוי ווי נדב ואביהוא זיינען אריין אין מקדש בלויז "שתויי יין", און ניט אז זיי האבן אויך געטרונקען שכר, כמובן בפשטות - אזוי אויך מוז מען זאגן אז "יין ושכר אל תשת" איז דער פירוש - ניט יין און שכר, אז זיי זיינען צוויי באזונדערע זאכן, ווארום שכר מאן דער שמי' דא, נאר - "יין דרך שכרותו", אז דאס רעדט זיך בלויז וועגן יין, און אז ער טרינקט דאס דרך שכרותו.

סט. האט מען זיך אויף דעם געשטעלט און געפרעגט (בהערות הת' ואנ"ש ד"אשען פארקווייל" גליון ד' הערה ב. הערות וביאורים ד"אהלי תורה" גליון כ' (פו) הערה י'), אז דאס וואס רש"י בריינגט אז "שתויי יין נכנסו למקדש" בריינגט ער ערשט אלס א צווייטער פירוש און פאר דערויף בריינגט ער אן ערשטן פירוש - "רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה (און ערשט דערנאך בריינגט ער "רבן ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש כו'") - איז לויט דער ערשטער און עיקר פירוש לכאן' ניטא קיין שום הכרח צו טייטשן אז "יין ושכר אל תשת" מיינט "יין דרך שכרותו" און ניט יין און שכר?

און מ'האט גלייך פארענטפערט (בהערות הת' ואנ"ש ד"אשען פארקווייל" שם) אז אויך לויט דער ערשטער פירוש וואס רש"י בריינגט (פון רבי אליעזר, אז "לא מתו בני אהרן אלא ע"י שהורו הלכה בפני משה") איז מוכרח צו זאגן ווי ר"י (בא זיי איז אויך געווען דער ענין וואס) "שתויי יין נכנסו למקדש", און זייער מחלוקת